

ДЪРЖАВЕНЪ ВѢСТНИКЪ

излиза

за сега три пѣти въ седмицата, вторникъ, четвъртъкъ и сѣбота.

Годишна цѣна на „Държавенъ Вѣстникъ“

за въ Княжеството е 16 л. за повѣтъ съ прибавление на пощенскитѣ равности.

ЗА ВСЯКАКВИ ПУБЛИКАЦИИ

се плаща

за 1 редъ въ стълбецъ $\frac{1}{2}$ страници 40 стот. а за такъвъ въ $\frac{1}{3}$ стот. 30.

Писма за абонаменти и публикации

и всичко що се отнася до Държавенъ Вѣстникъ се испраща до Администрацията му.

ГОД. V.

СОФИЯ, вторникъ 10 май 1883 год.

БРОЙ 49.

ОФФИЦИАЛЕНЪ ДѢЛЪ.

Телеграмма.

Москва, 9 май 1883 год.

София, Генералу Майору Каульбарсу.

Вчера презъ деньтъ Негово Височество пристигна въ Москва; на станцията Господаря биде посрѣщнатъ отъ Великитѣ Князѣ Николай Николаевичъ, Михаилъ Николаевичъ и Владимиръ Александровичъ и виспитѣ военни власти. Приготвената на станцията войска отдаде на Негово Височество приличнитѣ почести. Днесъ Негово Височество има първо свиждане съ Императора, по който случай Господаря представи на Негово Величество всичката Си Свита.

По Министерството на Общитѣ Сгради Земледѣлието и Търговията.

УКАЗЪ

№ 344.

НИЙ АЛЕКСАНДРЪ I,

Съ Божия милость и народната воля,

Князь на България.

По предложението на Нашѣтъ приврѣменно управляющий Министерството на Общитѣ Сгради, Земледѣлието и Търговията, представено Намъ съ докладътъ му отъ 5 май подъ No. 1334,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Да се внесе за разглѣждане въ Държавний Свѣтъ законопроекта за предпазване пренасянието и распространяванието на филоксерата.

II. Исполнението на настоящий указъ се възлага на Нашѣтъ приврѣменно управляющий Министерството на Общитѣ Сгради, Земледѣлието и Търговията.

Издаденъ въ Нашия Дворецъ въ София, на 5 май 1883 година.

На първообразното подписахъ:

По Височайша заповѣдъ на Негово Височество за Намѣстничеството,

Генералъ-Майоръ Каульбарсъ.

Приподписахъ:

Приврѣменно управляющий Министерството на Общитѣ Сгради, Земледѣлието и Търговията: Д. В. Храновъ.

Докладъ до Негово Височество.

No. 1334.

Господарю!

Съ указа на Ваше Височество отъ 2 септември 1882 год. No. 599, съ цѣлъ за да се спре принасянието на Филоксерата въ Княжеството запрети се внасянието отъ странство на лозови корени, прѣчки, листа и гроздѣ. Като намирамъ че е необходимо да се взематъ по строги мѣрки противъ пренасянието на тая насѣкома и да се размисли

за срѣдствата, които трѣбва да се употребятъ за ограничаванието на това зло, въ случай, че то се появи въ Княжеството, имамъ честь най-покорно да моля Ваше Височество да благоволите и заповѣдате да се внесе за разглѣждане въ Държавний Свѣтъ приложеный тукъ законопроектъ за предпазване пренасянието и распространяванието на филоксерата въ Княжеството.

Ако Ваше Височество одобрявате това мое предложение, то благоволѣте да подпишете приложеный тукъ указъ.

Съмъ, Господарю, на Ваше Височество най-покоренъ и вѣренъ служителъ.

София, 5 май 1883 година.

Приврѣменно управляющий Министерството на Общитѣ Сгради, Земледѣлието и Търговията: Д. В. Храновъ.

По Министерството на Финанситѣ.

УКАЗЪ

№ 340.

НИЙ АЛЕКСАНДРЪ I

Съ Божия милость и народната воля

Князь на България.

По предложението на Нашѣтъ приврѣменно управляющий Министерството на Финанситѣ, представено Намъ съ докладътъ му отъ 4 май т. г. подъ No. 9646,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Да се отпустнѣтъ отъ условнопостѣпившитѣ сумми три хиляди и шестотинъ лева за исплащание съдържанието на служащитѣ и за канцелярски разноски за текущата година на комисията за предаванието книжата на сиротскитѣ каси.

II. Исполнението на настоящий указъ възлагаме на Нашѣтъ приврѣменно управляющий Министерството на Финанситѣ.

Издаденъ въ Нашата Столица София на 5 май 1883 година.

На първообразното написано:

По Височайша заповѣдъ на Негово Височество за Намѣстничеството,

Генералъ-Майоръ Каульбарсъ.

Приподписахъ:

Приврѣм. Управляющий Министерството на Финанситѣ: Д. Попповъ.

По Министерството на Просвѣщението.

УКАЗЪ

№ 343.

НИЙ АЛЕКСАНДРЪ I

Съ Божия милость и народната воля

Князь на България,

Споредъ докладътъ на Нашѣтъ Управляющий Министерството на Народното Просвѣщение отъ 7-й май т. г. подъ No. 1130, и съгласно съ мнѣнието на Държавний Свѣтъ,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЯВАМЕ:

I. Отпуска се едновременно помощъ отъ триста лева на държавния стипендиятъ Филипъ Филчовъ, студентъ на юридическия факултетъ въ Парижъ за исплащане таксата на предстоящитѣ му испити.

II. Отпуска се едновременно помощъ отъ петстотинъ и тридесетъ и петъ лева на държавния стипендиятъ Павела Златова, студентъ въ юридическия факултетъ въ Прага за исплащане таксата и свидѣлствата по предстоящитѣ му испити.

III. Исполнението на настоящий указъ възлагаме на Наштъ Управляющий Министерството на Народното Просвѣщение.

Издаденъ въ Нашата Столица София на 7 май 1883 година.

На първообразното написано:

По Височайша заповѣдъ на Негово Височество за Намѣстничество:

Генералъ-Майоръ Каульбарсъ.

Приподписалъ:

Управляющий Министерството на Нар. Просвѣщение:

Д. Д. Агура.

Съ указъ подъ №. 335 отъ 5 май т. г. се постановява: отпуснатата презъ 1882 год. съ указъ подъ №. 606, едновременно помощъ (400 лева) на ученика въ С. Петербургскій университетъ Георги Стойковъ, по § 16 ст. 1 отъ бюджета на Просвѣщението, да се отнесе къмъ § 29 ст. 2 отъ бюджета на същото Министерство за 1882 год.

Съ Височайше одобренний докладъ подъ № 1090 отъ 5 май т. г., разрѣшава се на привременний чиновникъ при Статистическото Бюро А. Ножарова двадесетъ и петъ дневенъ заграниченъ отпускъ, начинайки отъ 5 май т. г.

О К Р Ж Ж Н О

№ 1776.

До г-да окръжнитѣ училищни инспектори.

Много пѣти сж се повдигали прирѣкания срѣщу учителитѣ въ нашето Княжество, че мнозина отъ тѣхъ никога не пропуцали случая да се смѣсватъ въ разни политически партизанства и даже да бждѣтъ често най-големѣ съучастници въ разни агитации въ полза на една или друга политическа партия въ страната. Министерството съ прискърбне е глѣдало на това явление между учителитѣ, защото то безъ съмнѣние отвлича учителя отъ изпълнението прямитѣ му обязанности и умаловажава неговото високо звание. Отъ друга пкъ страна, смѣсването на учителитѣ въ гражданскитѣ партизански борби — занятието имъ съ работи, които нѣматъ нищо общо съ истиннитѣ на науката, не може да се не отразява и на непълнолѣтнитѣ даже ученици, на които съ възпитанието сж се натоварили. Чрезъ подобни постѣпки отъ страна на учителитѣ неусѣтно се дава на ученицитѣ потикъ да се увличатъ въ работи, които би трѣбвало, поради възрастта имъ най-повече, да стоятъ съвсѣмъ далече отъ тѣхъ.

При такива съображения, Министерството не счита за излишно да ви помоли, господине инспектори, при честитѣ срѣщания съ учителитѣ да ги увѣщавате всѣкога да се стрѣматъ да се удържатъ на висотата на учителското си призвание, да избѣгватъ всички участия въ политически борби и да имъ припомнюватъ, че именно съ усрѣдоточаваньето тѣхната дѣятелностъ исклучително въ кръгѣтъ на учебното дѣло тѣ ще могатъ да принесѣтъ истинска и неоспорима полза на нашето възрождающе се отечество.

София, 6 май 1883 год.

Управляющий Министерството: Д. Д. Агура.

Главенъ секретарь: П. Генчовъ.

Началникъ на отдѣлението: С. Вацовъ.

ИНСТРУКЦИЯ

за

НАЧАЛНИКА НА ХОРАНЛАРСКИЙ РАЙОНЪ.

(Издадена отъ Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, на основание указътъ отъ 6 май 1883 г. подъ № 332).

1) За искоренение разбойничеството и прѣдупреждение увеличението му въ по-големъ размѣръ, урежда се съ привремененъ характеръ единъ районъ, състоящъ отъ най-размирнитѣ села изъ Кесаровската, Османъ-Пазарската, Еленската и Поповската околии. Центрътъ на тойзи районъ ще бжде Кесаровското село Холанларе.

2) Селата, отъ които ще състои районътъ, ще се опредѣлятъ по послѣ, по взаимно съгласие между началникътъ на районътъ отъ една страна и Шумненскій и Разградскій окръжни управители: Еленскій, Поповскій и Османъ-Пазарскій околийски началници отъ друга. Въ районътъ непременно трѣбва да влѣзѣтъ общинитѣ: Доброджаларска, Дуванларска, Хасанъ-Факийска и Караларска съ всичкитѣ имъ села.

3) Назначението на Харанларскій районенъ началникъ е исклучително да работи за искоренение разбойничеството. Той има на разположение полицейски стражарѣе, които ще земе отъ Разградското, Шумненското и Търновското окръжия въ количество споредъ нуждата и по взаимно съгласие съ надлѣжнитѣ окръжни управители. Освѣнъ това, той има право да се обръща за съдѣйствие къмъ най-близнитѣ военни власти, които сж обязаны да му даватъ исканата помощъ.

4) При районний началникъ има канцелярия, съ съставъ, подобенъ на канцеляриитѣ при околийскитѣ началници. Съдържанието на служащитѣ въ тѣзи канцелярия, както и на самий районний началникъ, ще се плаща отъ кредитътъ, отпуснатъ за обдържане прѣдполагаемата Дрѣновска околия. Районний началникъ получава плата и развѣдни пари като третостепененъ окръженъ управитель. Освѣнъ това, нему се отпусчатъ ежемѣсечно по 300 лева отъ суммата за непрѣдвиденитѣ разноси по бюджета на Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла. Тѣзи пари ще се употребяватъ за искоренение разбойничеството съ оправдателни документи.

5) Районний Началникъ се подчинява направо Министру на Вжтрѣшнитѣ Дѣла; но той работи по взаимно съгласие съ Търновскій окръженъ управитель.

6) Правата и длѣжноститѣ на районний началникъ, въ прѣдѣлитѣ на районътъ се отнасятъ само по разбойничеството — и въ това отношение нему се подчиняватъ всичкитѣ селско-общински власти. По всички други дѣла, общинитѣ зависятъ отъ надлѣжнитѣ административни власти.

7) При земање мѣрки за искоренение разбойничеството, районний началникъ работи въ кръгѣтъ на дѣйствующитѣ въ Княжеството закони.

Той се съобразява съ инструкциитѣ, които ще получава отъ Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла.

8) Районний началникъ явява въ Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла телеграфически за всѣко по важно произшествие по разбойничеството. Независимо отъ това, той праща ежемѣсечно обстоятелно изложение за ходѣтъ на разбойничеството.

9) При прѣслѣдванье разбойницитѣ, районний началникъ има право да проважда потери и вѣнъ отъ границитѣ на районътъ, ако нуждата го изисква.

10) Районний началникъ ще има подъ расположението си двама или трима куриери за носение пакети до съпрѣдѣлнитѣ граждански и военни власти въ случай на извънредни обстоятелства или произшествия. На тѣзи куриери ще се плаща изъ суммитѣ 300 лева, отпуснани районному началнику.

11) Както въ всичкитѣ общини, които влѣзватъ въ окръжията: Търновско, Руссенско, Шумненско, Разградско, Силистренско и Варненско, така и въ Харанларскій районъ, немедленно ще се приложи въ дѣйствие „инструкцията за ноцната стража“.

12) Въ районната околия нѣма да има постоянни жандармски участъци; по распореджанието и усмотрѣнието на

районний началникъ, жандармитъ винаги се намѣрватъ въ движение и се занимаватъ исключительно съ прѣслѣдване на разбойническитъ шайки. Жандармскитъ патрули могатъ да влѣзватъ въ съседнитъ околии за гонение разбойницитъ, могатъ такожде и да даватъ и поискватъ взаимна помощъ отъ селскитъ общински кметове и полицейската стража отъ съседнитъ административни власти.

13) Жандармерията е строго обязана да варди мирното население; за най-малката обида противъ мирнитъ и честнитъ хора жандармерията и другитъ лица, каквито и които да били тѣ, ще се теглятъ подъ отговорностъ по най строгъ начинъ, като смутители на тишината.

14) Голѣми потери не бива да се вдигатъ, освѣнъ въ крайни обстоятелства. При все това селскитъ кметове, или помощницитъ имъ, щомъ видятъ да се появятъ въ землището имъ разбойници, на часа взематъ мѣрки да извѣстятъ мѣстнитъ власти, най-ближнитъ жандармски патрули или участъци, безъ обаче да пропусчатъ изъ видъ гонението и хващанието имъ.

15) При гонението на разбойническитъ шайки, околийскитъ началници сами лично зематъ участие и преслѣдватъ разбойницитъ до гдѣто ги разбиятъ и изловятъ. — Разбойницитъ, изловени въ районътъ, ще се предаватъ на Търновскій окръженъ управителъ, а изловенитъ въ другитъ околии — на съответствующитъ окръжни управители.

16) На районний началникъ се позволява да земе отъ мѣстнитъ жители за гонение разбойницитъ благонадѣжни и полезни Турци, на които ще се плаща изъ суммитъ 300 лева.

Окръжнитъ управители могатъ да зачислятъ въ жандармерията жандарми отъ Турцитъ, които бихъ намѣрили за полезни при гонение и унищожение разбойницитъ въ окръжията имъ.

17) Г-да окръжнитъ управители ще заповѣдатъ немедленно на общинскитъ кметове строго да глѣдатъ за непознатитъ личности и за онѣзи, които дохождатъ въ селата имъ; щомъ ги видятъ че сѣ съмнителни, тѣ ги прѣпращатъ на г-да околийскитъ началници, за по-нататъшно распорѣждане.

Управляющій Министерството на Вътрѣшнитъ Дѣла.
Марковъ.

НЕОФФИЦИАЛЕНЪ ДѢЛЪ.

Отъ Търновското окръжно управление.

РАПОРТЪ

№ 748.

До г-на Министра на Вътрѣшнитъ Дѣла.

Отъ 23-й до 30-й януарий направихъ една малка ревизия въ главнитъ градове на Горня-Орѣховската, Кессаровската и Еленската околии, както и въ десетина селски общини въ тѣзи околии.

Секретаритъ при Г. г. околийскитъ началници като практикували вече по нѣколко години въ канцеляриитъ на околийскитъ управления усвоили канцелярскій редъ въ държанието на книгитъ и корреспонденцията, стараятъ се да приспособяватъ правилникътъ на дѣлопроизводството на канцеляриитъ, които управляватъ. Нѣкои статии, които не сѣ могли да схванатъ отъ този правилникъ, имъ се обяснихъ, така щото можъ да кажъ, може би, твърдѣ малки и не важни нѣкои части въ канцелярско отношение да се испуснатъ изъ видъ. Приходорасходнитъ както и другитъ книги, които трѣбва да се държатъ спорѣдъ новий правилникъ, като не сѣ пристигнали още за всичкитъ административни управления въ окръга, секретаритъ сѣ принудени да ги държатъ приврѣменно на малки тетрадки разграфирани по формитъ на правилника, и щомъ пристигнатъ зарѣченитъ тѣзи книги и като се приематъ спорѣдъ тѣхъ ще се водятъ канцелярскитъ дѣла.

На всички секретари сѣмъ порѣчалъ колкото е възможно повече дѣла да откриватъ, както се предписва и

отъ правилника; да бждѣтъ внимателни въ държанието на приходорасходнитъ книги, канцеляриитъ си да държатъ въ порядкъ, иначе тѣ сѣ отговорни.

Едно ми заявихъ, както секретаритъ, тѣй и околийскитъ началници, че работата имъ много, та не могатъ да сварятъ у врѣме да изпълняватъ всичкитъ работи, които се отнасятъ до тѣхъ, и наистинна, Търновската, Горно-Орѣховската и Кессаревската околии едно по пространството, друго по народонаселението си сѣ единъ секретаръ и само сѣ по единъ писаръ трудно ще могатъ да сварятъ да отговарятъ на врѣме и редовно на всичкитъ работи, предписания, рапорти и производения разни дознания и пр. Най-повече и по това, когато като останащо още отъ окупацията при непълната сѣдебна полиция, обичай или по-добрѣ распорѣждания, да се изпълняватъ много и чисто сѣдебни работи отъ административнитъ власти, което може се каза и до днесъ се продължава. Немога да не спомѣнѣ тукъ и това гдѣто административнитъ околии до сега като не сѣ съответствували съ сѣдебнитъ, задавало е много голѣми мъчнотии при изпълнението на правителственитъ работи, както отъ Г. г. околийскитъ началници, тѣй и отъ Г. г. мировитъ сѣдии; впрочемъ тѣзи трудностъ иде вече да се премахне вслѣствие сливанието на сѣдебнитъ околии съ сѣщитъ административни. Забѣлѣжилъ сѣмъ една излишна и почти бесполезна преписка между сѣдебнитъ и административни власти, тя е, мировитъ сѣдии, както и при окръжнитъ сѣдилища предсѣдателитъ и слѣдователитъ, вмѣсто да пращатъ и искатъ направо или чрезъ селскитъ кметове своитъ повѣстки, отношения, искания, или отговорнитъ лица, тѣ отиватъ много пѣти да пращатъ по 28—30, или же и 40 повѣстки на началницитъ, които до гдѣто ги предадѣтъ и повърнатъ назадъ въ сѣдилищата, минаватъ се често сроковетъ на процеситъ на интересующитъ се лица, отъ това стѣлкновение между тѣзи власти и пострадаване интереситъ на частнитъ хора.

Кметоветъ, като сѣдебни власти понеже сѣ длѣжни да отговарятъ на исканията на по-висскитъ сѣдебни власти, за това трѣбва да се направи распорѣжение, щото, било мировитъ сѣдии, било слѣдователитъ, било прокуроритъ да иматъ прави сношения за напрѣдъ съ селскитъ кметове, ако би го изисквало естеството на работата.

У сѣдебнитъ слѣдователи сѣмъ забѣлѣжилъ, че тѣ твърдѣ често искатъ отъ административнитъ власти отвѣтници или свидѣтели за нѣкоя работа безъ да ги поканятъ по-напрѣдъ съ призовки да се явятъ, отъ това и началницитъ се принуждаватъ често да командироваатъ драгуни да водятъ хората като арестантни. Слѣдователитъ за това се ссилавали на чл. 628—638 отъ Врѣмен. Сѣдеб. Правила. Още по-забѣлѣжителното е това, че нѣкои Г. г. слѣдователи, незная защо, не искатъ да се съобразятъ съ предписанието на законитъ, относително по производение дознания и изслѣдвания на нѣкои работи, които изискватъ да се ходи на мѣстото на приключението, вмѣсто да изискватъ подлѣжащитъ на испитвание за нѣкое приключение 5—10 лица, а по нѣкога и повече, отъ далечни разстояния, и то често като свидѣтели. Така, единъ сѣдебенъ слѣдователъ поискалъ отъ единъ околийски началникъ да испрати въ Търново за испитвание всичкитъ селски падаре. Представете си, Ваше Превѣсходителство, каква трудностъ на 10—15 лица да се влечатъ и губятъ толкова частни работи, а най-повече и пѣдаритъ, които не трѣбва да се отдалечаватъ отъ полетата, горитъ и лозята. Подобенъ родъ примѣри има много.

Този начинъ на работания, види ми се, да не е съобразенъ съ предписанията на гл. V на Врѣмен. Сѣдебни чл. 641. Друго, Г. г. околийскитъ началници, както и драгунскитъ чиновне се оплакватъ еъ това, че твърдѣ често сѣдебнитъ слѣдователи повръщали на първитъ направенитъ отъ тѣхъ дознания, или предварителни изслѣдвания на нѣкое престѣпление, за допълнение и ясности, вмѣсто да се заинтересуватъ сами да побързатъ да схванатъ всичко, разбира се, като побързатъ да отидатъ на мѣстото на приключението, или происшествието самитъ слѣдователи.

Друго едно нѣщо, чл. чл. 120, 121 и 122 отъ Врѣм. Сѣдеб. Правила, когато ясно показватъ начинътъ за предаване повѣсткитѣ на сѣдящитѣ се страни, сѣдебнитѣ власти отиватъ та ги пращатъ въ канцеляриитѣ на Г. г. околийскитѣ началници да ги раздаватъ тѣ на интересующитѣ се страни за явяване въ сѣдоветѣ. Преиска — излишна и врѣдителна за вървежа на работитѣ, както казахъ и по-горѣ.

Често се срѣщало Г. г. слѣдователитѣ, като испитвали нѣкои лица и кога дойдялъ реда за парично поръчителство, тѣ ги предавали на Г. г. околийскитѣ началници да имъ взематъ парични поръчителства, и въ случай че не могли да доставятъ, да ги задържатъ въ затворъ; види ми се, Ваше Превъсходителство, че и този начинъ на работение не е съгласенъ съ закона.

У нѣкои мирови сѣдници, каквото напримѣръ, у Еленскій, който ми заяви, че у неговото сѣдилище имало до сега да се постѣпило около 2000 прошения отъ възврънатитѣ се Турци, които искатъ да се признаятъ за притежатели на недвижимитѣ си имущества, и той глѣда отчаянно на тѣзи работа, като не ще да може да свърши тѣзи прошения за дълго врѣме, при всичко, че хората постоянно го моляли да се свършатъ работитѣ имъ по-скоро.

Въ окръжний сѣдъ има много процеси захванати отъ 2—3 години, а нѣма да се свършатъ и още подиръ толкова, населението живо се оплаква отъ такава бавностъ за разглѣждане дѣлата имъ. Отъ протаканието на процеситѣ особено по гражданска частъ въ сѣдилището, излѣзватъ твърдѣ голѣми неприятности между общинитѣ, особено за нѣкои общи пастбища, лѣсове, балталѣци, общи води, пѣтища и проч. При многото процеси, които има за разглѣждане въ сѣдилището, нужно е, Ваше Превъсходителство, надлѣжното Министерство да обърне вниманието на сѣдитѣ, да бѣдѣтъ повече дѣятелни и да работятъ повечко врѣме въ означенитѣ за работа дни, както и да не се празнуватъ нѣкои празници за непразнуване.

При всичко, че административнитѣ власти нѣматъ правото да бѣдѣтъ ревизори на вътрѣшната работа на сѣдилищата, но оплакванията, които се правятъ по нѣкога противъ тукашния сѣдъ немогатъ да се оставятъ въ небрѣжение, така напримѣръ нѣкои свидѣтели се викали да се явятъ презъ деня въ 8 часа сутриньта, тѣ дохождали на врѣме и чакали и до 12 часа за да се представятъ, но редътъ имъ не дохождалъ и това ги накарва да мърятъ и осжждатъ правителството. Има обаче нѣкои мирови сѣдии, които немогатъ да останатъ предъ очитѣ на правителството непохвални за своитѣ бързи дѣйствиа, каквито напримѣръ Кессаровскій и други нѣкои.

Събиранieto на правителственитѣ даждия, които сѣ натрупани още отъ 1877 година у нѣкои общини, трудно се събиратъ, като представляватъ непреодолими мъчнотии. При всичкитѣ енергически мѣрки, вземани отъ административнитѣ власти, отъ които Г. г. околийскитѣ началници сѣ се обърнали на постоянни бирници, но пакъ събиранieto на даждията много трудно върви.

Да, Ваше Превъсходителство, има фактове, когато разни хора сѣ проповѣдвали на населението да не плаща данъцитѣ си; незная, когато се разигравали страститѣ си извѣстни хора за врѣда на държавната хазна, какъ не е имало нѣкои поне чиновници да внушатъ на населението да не върватъ такивато проповѣди.

Съ прискѣрбие, Ваше Превъсходителство, ви съобщавамъ, че общинитѣ: Лѣсковска, Търновска, Горнѣ-Орѣховска, Еленска и нѣкои селски по-голѣми общини сѣ натрупани съ данъци, така щото сега като се стегнаха да ги плащатъ изведнажъ, кански плачатъ и проклинятъ онѣзи, които имъ проповѣдвали, че данъцитѣ щѣли били да имъ се опростятъ.

Лѣсковецъ и Търново на примѣръ, иматъ по 100,000 лева да плащатъ отъ миналиналитѣ години данъци и сега като се поиска събиранieto имъ, тѣ усѣщатъ една голѣма тежестъ и трудностъ за исплащанието на тѣзи даждия.

Въ нѣкои мѣста, гдѣто имало съвѣстни кметове, тѣ сѣ умѣяли съ врѣме да събержтъ и внесжтъ данъцитѣ

си, а въ други, освѣнъ че се срѣщатъ злоупотрѣбления, но у повечето се е показвала голѣма немарливостъ въ отношенiе на събиране данъцитѣ.

За да може да става редовно събиранieto на правителственитѣ даждия, за да могатъ недоборитѣ отъ минѣлитѣ години да се събержтъ, изискватъ се коренни преобразования въ досегашната данъчна система, по-скорошното учреждение на бирницитѣ и закона, по който ще трѣбва да се събиратъ прямитѣ и непрямитѣ данъци. Нуждата за бирницитѣ и закона, по който ще се събиратъ даждията, се изисква единъ денъ по-скоро да се турятъ въ дѣйствиe. Мѣстото му е, Ваше Превъсходителство, да споменѣ, че тѣзи бирници ще трѣбва да събиратъ и даждията на окръжнитѣ съвѣти за въ бѣдѣще, за което се говори въ 29 чл. отъ „закона за окръжнитѣ съвѣти,“ нѣщо което ще трѣбва да се спомѣне и въ закона за бирницитѣ.

Въ санитарно отношение окръга има нужда отъ едно подобрене. Освѣнъ двѣтѣ болници едната въ гр. Търново и другата въ гр. Елена, които ако и да отговарятъ на назначението си, не сѣ достатѣчни да могатъ да удовлетворяватъ нуждитѣ на цѣлото население, освѣнъ на съдатитѣ и на една частъ отъ населението отъ лоши болѣсти. Управляющитѣ тѣзи болници интересуватъ се да ги направятъ до колкото е възможно по-полезни, като ги държатъ съ добъръ порядѣкъ.

Болничнитѣ помѣщения за сега въ Търново сѣ двѣ голѣми Турски къщи, които по неудобността си представляватъ затруднения въ много отношения; въ Елена за болници служатъ стаитѣ на едноврѣмешното училище при една отъ църквитѣ въ тоя градъ и тамъ се вижда неудобността въ много отношения; а то е за това гдѣто, Ваше Превъсходителство, ще ви моля, да се отпуснжтъ гласуванитѣ сумми за направяние нови болници и въ двата тѣзи градове.

За сега числото на болнитѣ въ Търновската болница е 120 души, а въ Еленската — 40 души, но това не ще рече че нѣма повече болни, напротивъ това число може да бѣде двойно и тройно, ако би имало помѣщения. Почти цѣлата зима, начиная отъ есенята, шарката ружеола и вариола върлува изъ окръга, сега на послѣднѣо врѣме има и скарлатината; окръжний врачъ при всичко, че посѣщава постоянно въ окръга селата, гдѣто бѣха се появили тѣзи и други епидемически болѣсти, не може да покаже голѣма полезностъ именно за това, гдѣто не може да завари на всѣкадѣ, макаръ постоянно да се намѣрва въ движение.

На практика се указва, че единъ окръженъ врачъ не може да принася ожидаемата полза, въ единъ окръгъ, каквото Търновскій.

Ако е намѣрението на правителството да ползува населението както трѣбва, непрѣмѣнно трѣбва околийски доктори, които да се намѣрватъ по-често между населението за да му помагатъ; и тѣзи доктори трѣбва да се снабдени съ подвижни аптеки. Скѣрбенъ фактъ е гдѣто, Ваше Превъсходителство, у нѣкои села изъ окръга вече се е вмѣнала и сифилистическата болѣсть; заразени селяни и селянки отъ тѣзи болѣсть, азъ видѣхъ въ Еленската болница да се лѣчатъ, както и нѣколко отъ земенитѣ изъ други страни новобранци.

Въ гигиеническо отношение населението е за съжаление, облѣклото му, жилището му, храната му, селата гдѣто живѣятъ, всички иматъ нужда отъ подобрене, ако не напълно, то поне отъ части ще може по-скоро и по-успѣшно да се дава олучшение, ако имаше околийски доктори, които по-често да могатъ да посѣщаватъ населението по селата, и да го предпазватъ отъ епидемическитѣ болѣсти.

За да не тѣжи всичко на хазната, мисля, не ще би противозаконно, ако да се направяше такава комбинация, наприм. жалованието за единъ околийскій докторъ и за медикаментитѣ паритѣ, които биха трѣбва ли, половината да се даватъ отъ правителството и другата половина отъ бюджета на бѣдѣщитѣ окръжни съвѣти, или да се намѣри другъ начинъ по икономически, само и само да се снабдятъ околийскитѣ съ околийски доктори.

Правителството на Негово Височество трѣбва да се интересува въ санитарно отношение, най-повече съ селското население; защото не може да се чака добър и здравъ съдѣтинъ отъ не здрави родители.

Въ учебно отношение до колкото села и градове сѣмъ обиколилъ, освѣнъ Горно-Орѣховскитѣ и Дръновскитѣ учебни завѣдения, другадѣ не видѣхъ нѣщо утѣшително. Едно отъ немарливостѣта на общинитѣ, друго отъ това гдѣто учителитѣ сѣ по-вече вѣдани въ политика и партизанство за достижение нѣкои цѣли за частни вигоди, дохождамъ до заключение, че въобще училищата не сѣ получили нѣкое по-високо положение отъ онова преди войната. Въ Лѣсковецѣ преди войната е имало много по-добри училища, а сега нѣматъ каквито би трѣбвало училища поне за 4-тѣ първоначални отдѣления.

Селата: Самоводени, Сергювецѣ, Темниско, Козаревецѣ, Драгижево, Царова-Кория, Кесарово и други нѣкои, на които посѣтихъ училищата, нѣматъ нѣщо утѣшително; градоветѣ Елена и Трѣвня при всичкото имъ старание за подобрѣние на училищата си, сами жителитѣ признаватъ, че училищата имъ не могатъ да намѣрятъ състоянието си, което сѣ имали преди войната.

Колкото за Търновскитѣ учебни завѣдения ще имамъ честѣта да рапортирамъ другъ пѣтъ на Ваше Превѣсходителство.

Въ селскитѣ и градски общини, или общински управления, като вникне чловѣкъ както трѣбва, той ще потѣне въ такъвъ хаосъ, който не е възможно така лесно да го разбере и нито пакъ обясни на другого. Отъ 1877 г. до сега, почти въ всичкитѣ общински управления е вървяло всичко разбъркано, така щото почти е невъзможно никакви общински смѣтки да се намѣратъ; смѣткитѣ, предаване дѣлата си на кметоветѣ на заступившитѣ ги подиръ тѣхъ, събиране правителственитѣ и общински даждия, изпълненнето на разнитѣ заповѣди отъ по-високитѣ власти, кметскитѣ распоряждания спрямо общинитѣ въ общинитѣ имъ, сѣ легендарни и неимовѣрни, — плодъ на незнанието. По-големата частъ отъ кметоветѣ сѣ неграмотни, или толкова грамотни щото името си немогутъ да запишатъ както трѣбва. Канцелярии нѣма, или и ако има нѣкоя стая, гдѣто се посѣбирвалъ нѣкога старѣйшинскитѣ съвѣтъ на общината, тамъ нѣма друго освѣнъ една малка расчупена масичка и нѣколко малко тефтерчета расцапени, отъ които нищо не може да се разбере. Колкото же за разнитѣ предписания отъ по-високитѣ административни власти, тѣ се намѣратъ или окачени по разнитѣ изъ стаята забити гвоздие, или пакъ залѣпени извѣнъ и извѣтрѣ по стѣнитѣ на така нарѣчената общинска стая, или на нѣкой селски дюкянъ. Нѣгдѣ има малки сандѣчета, гдѣто сѣ натрупани книгитѣ и бумагитѣ една възъ други, разбъркани, распокъсани, или пакъ уплѣскани съ масло, или газъ. Въ нѣкои общини има и писари, нѣ и тѣ не сѣ по-горни отъ свитѣ кметове, абсолютно нищо незнаятъ. Всичко това мя накара та се распоредихъ да се преглѣдятъ всички смѣтки отъ 4—5 години насамъ по градскитѣ и селски общини, предписахъ да се съставятъ комисии исклучително за смѣткитѣ на кметоветѣ, нѣ това не било тѣй лесно; комисииитѣ не разбиратъ какво да правятъ, при всичко, че съ окръжни писма имъ се разяснило подробно и всестранно за всичко, тѣ, комисииитѣ, пакъ не могатъ да разбератъ; кметоветѣ не могатъ да дажатъ отчетъ, нито каквото сѣ събирали отъ населението, нито каквото сѣ харчели, не държали никакви тефтери, не зимали никакви расписки, освѣнъ за правителственитѣ даждия, друго нищо немогутъ да оправдаятъ, нито каквото зимали, нито каквото сѣ давали. Околийскитѣ началници ми съобщаватъ, че не е възможно никакви равносмѣтки да се направятъ на общинскитѣ управления. Отъ друга страна населението иска смѣтки отъ кметоветѣ си; тѣ се извиняватъ съ това, че тѣхнитѣ предшественици никакви смѣтки не имъ предали, за това и тѣ не сѣ въ състояние да дажатъ смѣтки. Еще по важното е, че имало кметове отъ минжитѣ години, които не предали на послѣдовавшитѣ по тѣхъ кметове и книжята, които имали, понеже гимисляли, че се само за тѣхъ отнасяли.

Отъ третя страна кметовете се оправдаватъ съ това, че като имали много работи не могли да държатъ никакви смѣтки, за това и не могатъ да даватъ за сега отчетъ. Нѣкои общини пакъ като задлѣжнели селски незнаятъ какво да правятъ, каквото на пр. селата Дебелецѣ и Самоводени, първото правило още преди войната училище и не го исплатило и до сега, а второто купило воденица за училището си и земало съ лихва 15% та я платило, нѣ дългѣтъ станалъ толкова много, щото воденицата не ще хване толкова, ако бѣ да се продадеше.

При тѣзи аномалия, като се приложатъ и нѣкои хора чорбаджии, които се намѣрватъ въ всѣка община, да заплитатъ и схващатъ хората единъ съ други за да се каратъ, иде всичко това да отчае чловѣка въ поправление нашитѣ общини; още нѣщо мѣсецъ предъ новата 1883 г. сѣмъ пратилъ напечатани модели съгласно съ новий законъ за общинитѣ, за какъ да си наредятъ общинскитѣ бюджети за презъ настоящата година; тѣзи модели сѣ били придружени съ обширна и вразумителна инструкция и бѣше се заповѣдало до началото на н. г. да ги представятъ кметоветѣ въ видъ на бюджетно-проекти въ общинскитѣ си съвѣти, нѣ не само селскитѣ общини, а и градскитѣ още не сѣ ги направили и представили на тѣзи съвѣти.

Азъ видѣхъ много градски кметове, които и тѣ тоже не могатъ да разбератъ съставлението на тѣзи бюджетно-проекти, както е ясно казано въ 64 чл. на новий общински законъ. Отъ това се принудихъ да накарамъ кметоветѣ съ старѣйшинскитѣ си съвѣти да се явяватъ въ канцеляриитѣ на г-да околийскитѣ началници да имъ ги урѣдятъ тѣ.

За да имаме за напредъ общини споредъ новий законъ, за да може този законъ буквално да се прилага, за да не отиватъ общинскитѣ работи въ такава неразбория, въ каквато сѣ били и до сега, намислихъ да направя слѣдующето: въ всѣка община да се тури по единъ добръ грамотенъ писаръ, представенъ отъ околийскитѣ началникъ, а одобренъ отъ окръжний управителъ, нѣ за да могатъ да водятъ тѣзи писари писменнитѣ части на общинскитѣ управления, непременно трѣбва да отидатъ по една или по двѣ недѣли да се занимаватъ и зематъ уроци и наставления въ канцеляриитѣ на околийскитѣ началници, за държане журналитѣ, входящия и исходящия и приходо-расходнитѣ книги, както и другитѣ по-важни работи. — Послѣ да влѣзнатъ и въ канцеляриитѣ на мировитѣ съдии да се запознаятъ и съ съдебнитѣ рѣшения и протоколи, които ще трѣбва да правятъ кметоветѣ като съдебни власти. И сега се намѣрватъ тукъ тамъ писари по общинитѣ, но тѣ не сѣ въ нищо полѣзни.

Другото важно за селскитѣ общини е това, което не може да се остави безъ внимание. При опредѣление границитѣ на селскитѣ общини особено по колибитѣ изъ Балкана се явяватъ слѣдующитѣ случаи: нѣколко махалички отъ колиби, които сѣ образували до сега една извѣстна община отъ 100 или 150 кѣщи, за да се направятъ други двѣ общини по отъ 200 кѣщи споредъ закона, става нужда да зематъ по 50 или 75 кѣщи отъ тѣзи община и да се присъединятъ, като се расподѣлятъ на двѣтѣ послѣдни общини, и жителитѣ съгласни на това, нѣ искатъ да имъ се раздѣли по напредъ пашата и гората, отъ която ще трѣбва да се ползватъ тѣ, като частъ отъ общината си; тоя случай припятствува много при образуването на общини по отъ 200 или по-вече кѣщи.

Когато една община цѣла иде да се присъедини на друга не е трудно, нѣ щомъ дойде въпроса да се партажира такава община на двѣ или три, тогава трудността състои въ раздѣление земята, мерата, пашата, а слѣдователно и туряние граници на такава новообразованна се община. Тѣзи случаи глѣдамъ да се избѣгватъ до колкото е възможно.

Намѣрихъ изъ окръга гдѣто жителитѣ на нѣкои общини, каквото напр. Кадж-кѣйската и Кралъ-Бунарската въ Кесаровската околия, безъ де имъ е позволено отъ нѣкой власть било административна било съдебна, отъ само себе си раздѣлили общинскитѣ гори помежду си и ги направили частни свои притѣжания, съ единствената цѣль

да ги изсѣчатъ и преобърнатъ на ниви. нѣща противни за законитѣ, които съществуватъ, а така също въ икономическо и агрикултурно отношения. Подбудени на таково распоряждане и жителитѣ отъ Кесаровската община, които поискаха отъ мене да имъ дозволя да си раздѣлятъ и тѣ общинската гора по между си, нѣ азъ имъ отказахъ, същеврѣменно поръчахъ и на тамошния околийски началникъ да бди строго да не би както Кесаровци, тѣй и отъ други общини жителитѣ да си позволяватъ да раздѣлятъ горитѣ общински на части и да ги преобръщатъ на частни стезания. Тѣй също да обърне вниманието на Кадж-къойската и Кралъ-Бунарската общини да оставятъ горитѣ си пакъ за общи, както е било; въ случай че не послушатъ да се предаждъ въ сѣдъ.

Спороветѣ и процеситѣ за гори, балталжци и посбища между общинитѣ сѣ нѣща неимовѣрни; твърдѣ малко общини има въ окръга, които да не сѣ повдигнали процеситѣ една срѣщу друга за общи гори, мери и пасбища; има единъ фактъ да преставя, той е пространний лѣсъ, отъ който се ползували до сега Яковската, Минденската, Блъсковската, Еленската, Капиновската и Златарешката (изъ Еленската околия) и Царова-Корийската, Кованлъжската (изъ Търновската околия) общини, сега сѣ повдигнали една срѣщу друга да си раздѣлятъ лѣса; тѣ се постоянно каратъ и правятъ престѣпления, не се отнасятъ и въ сѣда; защото като знаятъ, че процесътъ имъ нѣма да се свърши нито за 5 години, а отъ друга страна адвокатитѣ, които сѣ най-страшното наказание за населението, правили постоянно да опустошаватъ на пусто хубавитѣ тѣзи лѣсове. Мисля, Ваше Превѣсходителство, по тѣзи случаи, правителството трѣбва частъ по-скоро да издаде законъ за горитѣ и лѣсоветѣ, споредъ който да се управляватъ и експлоатиратъ тѣзи драгоцѣнни богатства, било за общинитѣ, било за Държавата.

Горитѣ незамѣтно отъ день на день се опропастватъ и страната си губи богатствата. Турскитѣ закони за горитѣ, пашитѣ и меритѣ на общинитѣ не сѣ достатѣчни за да могатъ споредъ тѣхъ да се увардятъ. Населението освѣнъ съ строгъ законъ, не може другоаче се спрѣ отъ да не опустошава горитѣ си.

Мѣстнитѣ административни власти, колкото и да се трудятъ да препорѣчватъ вардението на горитѣ, нѣ все пакъ не се сполучва желаемий резултатъ, именно за това защото нѣма единъ по строгъ законъ, съ който да се уплаши вредителтъ.

Освѣнъ построенитѣ отъ турско врѣмя шесета и мостове, които се и сега тукъ тамъ ремонтиратъ отъ правителството, други пѣтица нѣма, и ако има нѣгдѣ захаванати отъ нѣкои селски общини, тѣ на нищо не приличатъ, едно недоискарани, а друго само трасирани и напустѣнати. На кѣсо между селски пѣтица нѣма, въ самитѣ села пѣтицата сѣ развалени до такава степенъ, щото станѣли непроходими, при всичко, че се обръщало съ разни предписания вниманието на кметоветѣ, нѣ всичко останѣло на пусто. При всичко, че новий законъ предвижда и налага на окръжнитѣ сѣвѣти тѣзи грижа за въ бѣдѣще, нѣ работата състои пакъ въ единъ законъ, специално за между селскитѣ пѣтица.

Земено е предъ видъ посажданието на дървеса по край шосетата, нѣ самитѣ хора, като не могатъ да се примирятъ съ мисълта, че дървото е полезно и трѣбва да се развѣжда, киквото и полезното животно, отиватъ често да поврѣждатъ посаденитѣ дървета по край пѣтицата; за да се увардятъ трѣбва чловѣкъ при всѣко дървце да постави и чловѣкъ да го варди.

Състоянието на пѣтицата и улицитѣ, както и на площадитѣ вътрѣ въ голѣмитѣ градове и сега не е олучшено, нечистотиитѣ и каловетѣ никакъ не стряскатъ общинскитѣ кметове, защото тѣ тѣй намѣрили, тѣй и ще ли да вървятъ, нѣмало срѣдства и хора, това сѣ извиненията имъ. Ако отиде началникътъ, или управителтъ всѣкого кмета да предава въ сѣдъ за не послушание и не изпълнение заповѣдитѣ имъ, то е невъзможно, ако ли го представи на исклучение, то нѣма да го замѣсти по-добрѣ. За да се стрѣтнѣтъ кметоветѣ за въ бѣдѣще, трѣбва за погрѣшки и престѣпки при не изпълнение нѣкои правителствени

предписания, или законъ да имъ се налагатъ штрафни наказания не отъ сѣдебнитѣ а отъ административнитѣ власти, като на административни чиновници и агенти, вмѣсто да се предаватъ на сѣдъ.

И, така, Ваше Превѣсходителство, ако общинитѣ тѣзи единици, отъ които се съставлява цѣлий народъ, не се урѣдятъ както трѣбва и ако правителството не обърне особно внимание, най-много на общинскитѣ управления и кметове, които ги представляватъ, трудно ще бѣде подигането въ нравствено и материално отношение страната.

Ако общинитѣ сѣ най-тѣжкитѣ пружинки, които турятъ въ движение цѣлий държавенъ механизъмъ и подкрѣпятъ неговата жезненность, трѣбва да се улучятъ не само въ материално, но и въ морално отношение, то е за това, гдѣто специалнитѣ власти назначени за въздигание нравствено страната, трѣбва да обърнѣтъ особно внимание за училищата, отъ гдѣто се чака всѣчко. Общинскитѣ учебни заведения не сѣ отъ естество да могатъ да утѣшатъ любителтъ на отечеството, иска се законъ за първоначалнитѣ учения на дѣцата, искатъ се възродители: съглѣждамъ нѣкои учители въ училищата, които не заслужватъ нито за разсилни въ нѣкоя канцелярия; но за всѣчко това сѣ виновати пакъ кметоветѣ.

Има оплаквания за поведението на нѣкои жандарми или драгуни, които по нѣкога като се напивали, причинявали неприятности, нѣ отъ тѣхъ нѣкои сѣ предадохъ за наказание отъ надлѣжнитѣ имъ власти. Колкото за затворитѣ имахъ честта да рапортирамъ на Ваше Превѣсходителство, за прехранванието на арестантитѣ въ окръжнитѣ тъмници. За опитъ азъ отдадохъ подъ контрактъ на подрядчикъ за 6 мѣсеца прехранванието на арестантитѣ, съгласно съ пратената ви табела, която се и поубогати даже, на примѣръ съ по 4 драма дървено масло въ постнитѣ дни и съ риба на Благовѣщене и Врѣбница, нѣ хлѣбътъ е 300 драма, вмѣсто 400, защото доволно било 300 драма хлѣбъ на арестантитѣ.

Има арестанти, които знаятъ нѣкои занѣяти, но главното е, трѣбва особена мастерска да има за работа, за това именно не може да се приложи въ дѣйствието тѣзи частъ до гдѣто не се построи до самитѣ арести нѣкое отдѣлно помѣщение, назначено за тѣзи цѣль.

Въ Горня-Орѣховица, Елена *) и Трѣвна правителствениитѣ помѣщения почти ги нѣма, освѣнъ останѣли отъ турско врѣме така нареченитѣ мюдюрски конаци, които сѣ станѣли на струпуляване и почти никѣкъ не отговарятъ на нуждитѣ; около тѣзи управления се намѣрватъ и полицейскитѣ арести.

Между частнитѣ случаи не можъ да не съобщѣ и този: въ Лѣсковецъ още въ начало на настоящето управление се отворило, по правителствено распорѣждане, една пощенска станция, въ зданието на общинското управление, въ тѣзи пощенска станция се приематъ и раздаватъ много писма както отъ самий Лѣсковецъ, тѣй и отъ околнитѣ села и въ извѣстни дни отивалъ всѣкога единъ куриеръ отъ Търново да приема и предава писмата. Въ станцията нѣма и до сега назначенъ за приемане и предаване писмата пощенски чиновникъ, тѣзи работа се възложила въ начало на общинското управление и се изпълнявала отъ писаря на това общинско управление и до сега, за което никакво възнаграждение не получвалъ, даже и канцеларскитѣ разноски тѣжели на общинското управление.

За това мя моли кмета да се направи потрѣбното распорѣждане, щото или да се назначи особенъ чиновникъ за тази станция, или да се отпуща една парична сума на кмета за канцеларски, а за да може да държи единъ второстепенъ писаръ за приемане и предаване корреспонденцията, разбира се, подъ отговорността на кмета, както е било до сега мислѣ умѣстно и справедливо е да се удовлетвори исканието на кмета.

Отъ какъ съмъ дошелъ въ Търново, не съмъ видѣлъ и до сега упражненията на резервата въ окръга; хората мя питатъ защо е спрѣна тѣзи работа, като не знаяхъ положително работата, азъ не можихъ нѣщо удовлетворително да отговаря на тѣзи които мя запитваха. За заблѣжване

*) Въ Елена е почнато да се строи, но не е още искарано.

е и това, че пушките, раздадени на населението, сж повечето развалени и рѣждяса, така щото изисква се да се обърне внимание на тѣзи важна работа.

Повторително ида да моля, Ваше Превосходителство, за направата на една военна казарма въ Търново. По напредъ нѣкои и други казарми сж се направили съ средства до нѣгдѣ общински до нѣгдѣ правителствени, а до нѣгдѣ съ ангария. или и съ други случайни и икономически средства, нѣ сега това е почти невъзможно, подобнитѣ извори уже нѣма и отъ день на день отиватъ да се скъсяватъ и ограничаватъ, за това мисля, тѣзи тежестъ ще тѣжи на гърба на правителството. За сега съдатитѣ на Търновската дружина се помѣщава изъ града въ стари нѣкои турски джамии, или други здания, гдѣто никакъ не е удобно за живѣяние, много прѣчи било на дисциплината, било на икономията. Отъ друга страна въ морално отношение съдатитѣ никакъ ги нѣма, има очевидни фактове за развратността, която се е всадила.

Въ Елена, гдѣто се построихъ казармитѣ вънъ изъ града, сами офицеритѣ не могатъ да се нахвалѣтъ и наравдватъ за това, гдѣто съдатитѣ добрѣ се конторлирватъ и дисциплинирватъ при всичко, че и тамошнитѣ казарми, както видѣхъ, нѣматъ всичкитѣ още нуждни други помѣщения, каквото напирмѣръ околудкъ, за заболѣвшитѣ отъ лежки болѣсти съдати и други.

Турското население въ вѣренний менъ окръгъ ми заявява, че неправедно се унищожавалъ мюфтиликътъ въ Търновский окръгъ. Тѣ мя питаха на какво основание станало това унищожение, не бѣхъ въ състояние да имъ отговорѣ положително, защото не знаехъ основнитѣ причини за унищожението на Търновский Мюфтиликъ. Споредъ мене, вижда се голѣма нужда да има единъ Мюфтия въ Търново, който не само за мюсюлманитѣ, които сж по много отъ колкото въ Севлиево, е полезенъ, нѣ и за Християнитѣ особено по наследствената частъ; мюсюлманското население ще моли да се назначи единъ Мюфтия за въ Търново, защото е потрѣбенъ за населението, за което иначе ще бѣде една голѣма трудностъ да ходи да се допитва и иска фетви отъ Севлиевский Мютефия, който е далечъ отъ средната на мюсюлманското население отъ Кесаровската и Еленската околии почти на 30 часа растоianie.

Споредъ свѣдѣнията една голѣма частъ се готвяла за презъ идущата пролѣтъ да се изсели отъ турското население въ Турция, азъ затова распитвахъ кои сж причинитѣ на това изселяване, нѣ не може никакъ да се узнахътъ сжщественитѣ причини. Турцитѣ до колкото узнахъ, нѣматъ никои претеснения отъ никого, тѣ живѣятъ свободно и спокойно; разбойническитѣ чети сж ги безпокоили до нѣгдѣ, нѣ сега сж невидими и не сжществуващи и тѣ турцитѣ пакъ се готвятъ на емиграция.

Казватъ, че имало тайни агитатори пустени изъ Цариградъ, отъ турскитѣ софти, които подбуждали турското население на изсѣляване, защото не било простено, тѣзи които били до вчера владетели, а днесъ да бѣдѣтъ подчинени на гявуритѣ и да се покланятъ на гявурский Царъ. До нѣгдѣ това е вѣроятно, защото мюсюлманский фанатизимъ не е нѣщо обикновенно, съ една рѣчь, страната отъ изселванието на мюсюлманското население губи една значителна полза: като оставатъ цѣли страни ненаселени и пусти. Мисля, не е злѣ, ако съ вѣрме правителството земе предъ видъ загубата, която отъ день на день става по чувствителна да глѣда да я навакса или допълнюва чрезъ засѣляване съ българи извънъ.

Разбойничествата за сега не се чуватъ въ окръга; за напредъ се зиматъ мѣрки за да не имъ се дава никаква възможность за подновяване и сжществуване. Има обаче нѣкои главатарии, каквото нѣкой си Чолакъ Хюсеинъ Пехлеванъ, който не е още уловенъ; да дава надежда на нѣкои разбойници да подновятъ своето знание. За него сж земени строги и сериозни мѣрки за улавянието му.

Тия сж, Ваше Превъсходителство, по важнитѣ работи, които заслужватъ особено внимание, за които имамъ честта да ви доложѣ.

И. д. Търновский окр. управитель: Марковъ.

И. д. Секретаръ: И. Симеоновъ.

О Т Ч Е Т Ъ

комитета по сооруженію Православнаго Храма у подножія Балканъ въ Южной Болгаріи, для вѣчнаго поминовенія воиновъ, павшихъ въ войну 1877—1878 годовъ.

По 31-е Декабря 1882 года.

Къ общей суммѣ пожертвованій, принятыхъ по 31-е Октября 1882 года . . . . . 366,795 р. 89¹/₂ к.

Поступило вновь съ 1-го Ноября по 31-е Декабря 1882 года:

Непосредственно въ Комитетъ . . . . . 1,058 р. 03 к.

Чрезъ Хозяйственное Управленіе при Святѣйшемъ Синодѣ . . . . . 8,801 „ 08¹/₂ „ 9,859 „ 11¹/₂ к.

А всего поступило пожертвованій съ открытія Комитета . . . . . 376,655 р. 01 к.

Сверхъ того съ 1-го Ноября по 31-е Декабря 1882 года поступило процентовъ на принадлежащія къ капиталу Комитета процентныя бонаги . . . . . 10,690 „ 89 „

А съ поступившими до 1-го Ноября 1882 г. какъ на суммы, находившіяся на особомъ счету въ Государственномъ Банкѣ, такъ и на процентныя бумаги . . . . . 19,786 „ 34 „

Всего процентнаго поступления . . . . . 30,477 „ 23 „

Всего же въ приходѣ съ открытія Комитета по 31-е Декабря 1882 года . . . . . 407,132 р. 24 к.

Общая сумма пожертвованій 376,655 р. 01 к. распределяется по источникамъ поступления слѣдующимъ образомъ:

Всемилоствѣйше пожаловано въ Божѣ почившимъ Государемъ Императоромъ . . . . . 1,000 р. — к.

Пожертвовано начальниками, офицерами, нижними чинами и вообще служащими отдѣльныхъ воинскихъ частей . . . . . 27,566 „ 19 „

Поступило отъ духовнаго вѣдомства пожертвованныхъ и собранныхъ епархіальными архіереями, монастырями, благочинными, приходскими священниками, причетниками и консисторіальными чиновниками . . . . . 134,294 „ 23 „

НВ. Въ томъ числѣ пожертвованныхъ Аѳонскими монастырями 8,122 р. и полученныхъ отъ Виддинскаго Митрополита Анеима 337 р. 50 к.

Пожертвовано начальниками, преподавателями и учащимися учебныхъ заведеній, мужскихъ и женскихъ, разныхъ исповѣданій и вѣдомствъ . . . . . 5,513 „ 60 „

Пожертвовано служащими въ разныхъ правительственныхъ учрежденіяхъ гражданскаго вѣдомства . . . . . 18,844 „ 75 „

Поступило отъ дворянства, какъ коллективно, такъ и собранныхъ по подписнымъ листамъ и пожертвованныхъ предводителями дворянства . . . . . 6,913 „ 49 „

Пожертвовано городскими думами, а также пожертвовано и собрано по подпискѣ городскими головами, членами городскихъ управъ и служащими въ нихъ . . . . . 54,410 „ 99 „

НВ. Въ томъ числѣ пожертвовано Московскою Городскою Думою въ память двадцати пятилѣтія царствованія въ Божѣ почившаго Государя Императора 50,000 руб.

Собрано и пожертвовано членами земскихъ управъ и мировыхъ учреждений и служащими въ нихъ	6,575 р. 17 ¹ / ₂ к.
Собрано и пожертвовано начальниками губерний и полицейскими чинами	70,194 „ 05 ¹ / ₂ „
Отъ мѣстныхъ комитетовъ и управлений Россійскаго Общества Краснаго Креста	3,793 „ 42 „
Отъ русскихъ посольствъ, миссій и консульствъ за границей	5,869 „ 39 „
НВ. Въ томъ числѣ поступившихъ отъ Императорскихъ Россійскихъ Посольствъ: въ Лондонъ — 1,000 р., въ Константинополь — 242 р. 65 к.; отъ Миссий въ Бухарестъ — 149 р. 85 к.; отъ Генеральныхъ Консульствъ: въ Бейрутъ — 1,877 р. 60 к., въ Санъ Франциско — 552 р. 50 к., въ Солунъ — 510 р. 92 к.; отъ Консульствъ: въ Триестъ — 273 р. 30 к., въ Виддинъ — 90 р. 27 к. и отъ Вице-Консульства въ Варнѣ — 488 р. 85 к.	
Отъ ярмарочныхъ комитетовъ	983 „ 65 „
Отъ частныхъ банковыхъ обществъ и учреждений	1,764 „ 20 „
Отъ желѣзнодорожныхъ и паровыхъ обществъ и управлений и отъ страховыхъ обществъ	15,633 „ 74 „
Отъ содержателей фабрикъ и заводовъ	7,013 „ 91 „
Отъ купцовъ и торговыхъ обществъ и компаній	4,220 „ 83 „
Отъ мѣщанъ, ремесленниковъ и рабочихъ артелей	812 „ 01 „
Непосредственно отъ крестьянъ	7,305 „ 60 „
Отъ клубовъ и общественныхъ собраний	421 „ 50 „
Отъ разныхъ лицъ отдѣльно и по подпискѣ	3,224 „ 63 „
Отъ содержателей гостинницъ и трактирныхъ заведеній	135 „ 65 „
Отъ биржевыхъ маклеровъ	166 „ — „
	<hr/>
	376,655 р. 01 к.

Съ 1 Ноября по 31-е Декабря 1882 года произведены слѣдующіе расходы:

Издержано на дѣлопроизводство, канцелярскія принадлежности, печатаніе бланковъ, почтовые расходы, разсылку, освѣщеніе и т. п.	288 р. 21 к.
За наемъ помѣщенія для канцеляріи Комитета	50 „ — „
Выдано архитектору Томишко въ счетъ условленной за составленіе смѣти суммы	1,000 „ — „
Уплачено Государственному Банку за храненіе процентныхъ бумагъ Комитета	3 „ 11 „
Куплено 20 облигацій 3-го 5% Восточнаго займа по 1,000 руб. каждая, на номинальную сумму 20,000 руб. за кои уплачено	15,908 „ 37 „
Итого въ расходѣ	<hr/> 19,249 р. 69 к.
А съ присоединеніемъ общаго расхода по 31-е Октября 1882 года	10,005 „ 08 ¹ / ₂ „
и израсходованныхъ по тотъ же срокъ на покупку облигацій 3-го 5% Восточнаго займа по 1,000 р. каждая на номинальную сумму 393,000 руб.	365,581 „ 69 „ 375,586 „ 77 ¹ / ₃ „
Всего въ расходѣ по 31-е Декабря 1882 г.	<hr/> 394,836 „ 46 ¹ / ₂ „

Затѣмъ остается въ наличности къ 1-му Января 1883 года:

Процентными бумагами, считая по номинальной цѣнѣ	413,100 „ — „
Кредитными деньгами	12,195 „ 77 ¹ / ₂ „
А Всего	<hr/> 425,295 „ 77 ¹ / ₂ „
Изъ наличной суммы кредитными деньгами хранится на особомъ счету въ Конторѣ Государственнаго Банка	9,627 „ 07 ¹ / ₂ „
Находится въ кассѣ Комитета	2,568 „ 70 „

Споредъ телеграмитѣ на Пльвенскій окръженъ управитель отъ 6 и 7 текущаго май подъ No. No. 3805, 3807 и 3808, на 6 сѣщаго имало силно наводнение въ Пльвенъ. Половината градъ билъ залянъ съ вода на височина единъ метръ. Удавени сж 14 мжжъе, една мома и едно дѣте. Отнесени сж 3 моста, единъ дюкенъ и нѣколко воденици. Много стоки по дюкенитъ е потопена а друга отвлечена.

Телеграфически Депеши

на „Държавенъ Вѣстникъ“.

(Агенция „Хаваст“.)

Цариградъ, 7 май. Увѣрять че Рустемъ-Паша (бившій управитель на Ливанъ) щялъ да се назначи Турски посланикъ въ Римъ.

Портата е съобщила на посланицитѣ рѣшението си да представи въ всяко чуждестранно пощенско писалище по единъ митарственъ чиновникъ, за да спира испроважданието или приеманието на цѣнни предмѣти, които трѣбва да минаватъ презъ митницитѣ.

Портата е съобщила още на ония отъ силитѣ на които срокътъ за митнитѣ тарифи свършватъ, че митата отъ сега ще се събиратъ ad valorem върху стойността по 8 на сто.

Римъ, 7 май. Аосткий дукъ трѣгва за Петербургъ днесъ.

Агенцията Stefani получава изъ Цариградъ слѣдующето извѣстие: До сега никакво дипломатическо дѣйствие не се е захванало за арменскій въпросъ. Германскій, Австрийскій и Италианскій представители сж получили вече поставления, а само Френскій и Русскій още нѣматъ върху това специални наставления.

Види се че Англия желае да земе инициативата въ тоя въпросъ.

Journal des Débats като констатира избирателната побѣда на Ромжнскій кабинетъ, казва: Заплашвана въ едно и сѣщо врѣме отъ Австрия и Руссия и отцѣпена отъ славянскитѣ държави на Балканскій полуостровъ Ромжния неможе избѣгнж многобройнитѣ опасности, които я окръжаватъ освѣнъ, ако умали до минимумъ парламентарнитѣ борби и даде особенно преданната си помощ на кабинета, предсѣдателствованъ отъ г. Братиано.

Пеца, 7 май. Спанга е исповѣдалъ че е убилъ предсѣдателя на горнята камара Маилата.

Москва, 8 май. Днесъ пристигнжжъ въ Москва Т. Т. Императорски Величества Императорътъ и Императрицата.

Отъ редакцията на в. „Балканъ“.

Прѣзъ врѣмето на тържеството за коронацията на Тѣхни Величества Всероссійскій Императоръ **Александръ Александровичъ** и Всероссійската Императрица **Мария Феодоровна**, редакцията на в. „Балканъ“ ще издава особенни притурки на Българския и Русскія язици, споредъ набранія материалъ.

Редакцията е командировала въ Москва свой специаленъ кореспондентъ; и тя се надѣва, че нашитѣ читатели своеврѣменно ще притежаватъ всичкитѣ нуждни свѣдѣнія по тържеството на священната коронация.

Освѣнъ телеграмитѣ и допискитѣ отъ нашия кореспондентъ, редакцията ще събира всичкитѣ интересни подробности изъ мѣстнитѣ, Русскитѣ и чуждестраннитѣ вѣстници.

Прочее, редакцията на в. „Балканъ“ покорно поканва ония г-да (освѣнъ абонатитѣ), които желаятъ да получаватъ вѣстника съ притуркитѣ му, прѣзъ врѣмето на священната коронация, да побързатъ да си запишатъ имената или въ администрацията на вѣстника, или въ книжарницитѣ на Хр. Г. Данова и Кушлева, като внесжтъ или пратятъ четири лева предплата. За улеснение предплата се приема и въ пощенски марки.